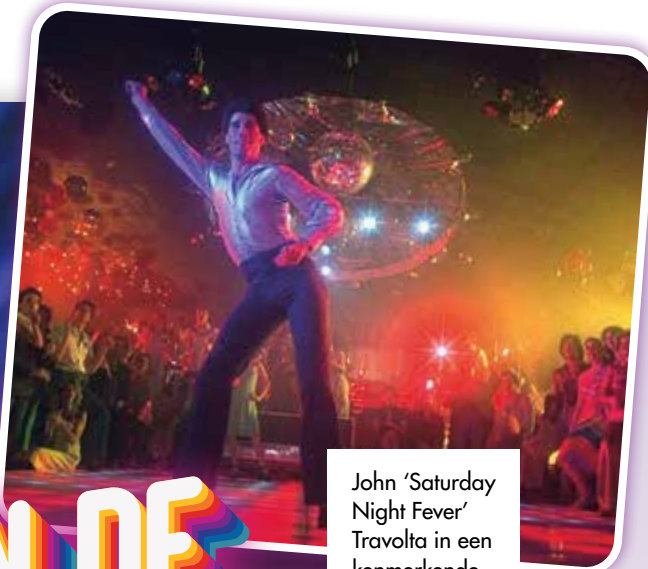

DAT WAS
NOG 'NS
UITGAAN!

DANSEN IN DE DISCO

De onlangs overleden Olivia Newton-John werd mede dankzij haar hit 'Physical' een disco-icoon.

John 'Saturday Night Fever' Travolta in een kenmerkende disco-pose.

Steeds meer discotheken sluiten hun deuren omdat jongeren vaker voor festivals en dance-events kiezen. Dat was in de jaren zeventig en tachtig wel anders! Het wemelde van de discotheken en discomuziek vierde hoogtij. Vier vijftigers en zestigers blikken terug op hun vrolijke stapverleden. "Die heerlijke tijd nemen ze me nooit meer af."

Eerste discotheek

Discotheek betekent in het Oudgrieks 'bewaarplaats van schijven'; ook wel platen. De eerste echte discotheek ontstond al in 1941 in Parijs; dat was La Discothèque aan de Rue de la Huchette. In discojaar later 1977 opende in New York de beroemde disco der disco's Studio 54.

Koffer vol platen

Eerder beperkte het uitgaan zich nog vooral tot danszalen en nachtclubs met livemuziek. Maar met de opkomst van de jongerencultuur in de jaren zestig doet de discotheek zijn intrede. Het is niet langer een liveband die de muziek verzorgt, maar een diskjockey met een koffer vol langspeelplaten. Discomuziek ontwikkelt zich daardoor tot een razend populair muziekgenre. Hoogtepunt van de hype is de film 'Saturday Night Fever' (1977) met een dansende John Travolta en een soundtrack die bekende hits als 'Stayin' alive' van de Bee Gees en 'Disco Inferno' van The Trammps oplevert.

Binnen bij Bristol

Michel Buket (59) wilde als vijftienjarige jongen niets liever dan binnenkomen bij de Rotterdamse discotheek Bristol, die in 1975 wordt geopend. Het is de eerste échte discotheek in zijn stad en de eerste in Nederland met een verlichte dansvloer. "Rotterdam had allerlei dancings, maar de Bristol was uniek: 3.000 vierkante meter groot, helemaal in discostijl en een dansvloer die precies leek op die in 'Saturday Night Fever'. De bezoekers droegen soulbroeken en schoenen met bolle neuzen. De portiers waren vriendelijk, maar streng. Voor ons een spannend element, want het was daardoor extra bijzonder als je eenmaal binnen was."

'Ik zie me nog staan'

Met zijn boksvrienden uit Crooswijk, de buurt waar hij opgroeit, staat Michel elk weekend op de eerste verdieping naar de flitsende dansvloer te kijken. "De meiden dansten er in een kring, met in het midden hun handtasjes. Ik versierde er mijn eerste meisje: Corry. Ze was heel knap en ik een stuk minder met mijn luie oog en spraakgebrek. Maar met lef en humor kwam ik een eind. Ik zie me nog staan in mijn bontjasje. 's Nachts zette ik haar op lijn 5 naar Blijdorp en gaf de portier van de Bristol een knipoog. Die gulden fooi kreeg hij later wel, want nadat ze vertrokken was ging ik terug de disco in om nog even door te gaan", lacht Michel.

LEGENDARISCHE DISCOTHEKEN

Roxy, Amsterdam
Bristol, Rotterdam
Cartouch, Utrecht
Hollywood, Eindhoven
De Troubadour, Groningen
Jumbo Dancing, Oldenzaal
Quatrebas, Noardburgum
Goldfinger, Den Bosch
The Palace, Zaandam
The Box, Arnhem
Alcazar, Puttershoek
De Marathon, Den Haag
De Peppermill, Heerlen

Radiodj's kwamen luisteren

De roemruchte Rotterdamse diskjockey Ed van Katwijk (68) draait discomuziek in de Bristol, die vaak worden opgepikt door bekende radiodj's als Ferry Maat, Ad Visser en Krijn Torringa en zo top 40-hits worden. "'Heaven Must Be Missing An Angel' van Tavares en 'La Vie en Rose' van Grace Jones bijvoorbeeld. Ik importeerde die platen vanuit Amerika. Radio-dj's kwamen hier kijken en als ik wat bijzonders draaide, vroegen ze of ze het mochten meenemen. Ik werkte al sinds mijn dertiende als dj in tenten als Je t'aime en Tum Tum in Rotterdam, maar Bristol was de klapper. Op de dansvloer stonden elk weekend vijfhonderd mensen. We hadden er optredens van The Sugar Hill Gang, The Trammps, The Gibson Brothers en Tavares."

Eén groot weerzien

'De oudste dj van Nederland' noemen ze Ed tegenwoordig, want hij staat nog altijd te swingen achter de draaitafel. "Mijn zoon Ricardo organiseert reüniefesten van de Bristol. Dat is één groot weerzien van vaste bezoekers uit die tijd." Bristol is niet de enige die inspeelt op nostalgische gevoelens. Overal in Nederland worden grote jaren zeventig en tachtig-feesten georganiseerd of huren legendarische discotheken van weleer een locatie af om een reünie op te tuigen.

HOOGTEPUNT VAN
DE HYPE WAS 'SATURDAY
NIGHT FEVER' MET
JOHN TRAVOLTA

Vanuit 't hele land

Ook **Ernst Strengers (56)** uit Oldenzaal denkt met weemoed terug aan zijn uitgaansverleden. "In Hengelo had je zeker tien discotheken. Thuis luisterden mijn vrienden en ik eerst 'Curry en Van Inkel' op de radio, daarna de 'Minimix' van Ben Liebrand en tot slot de 'Ferry Maat Soulshow'. Daarna waren we

helemaal in de stemming om uit te gaan. Ik herinner me nog het piekuur. Je kon een meter bier kopen met elf glazen erin voor een tientje."

Een jaar of vier later gaat Ernst zelf platen draaien bij Jumbo Dancing in Oldenzaal. "Dat was een enorme discotheek waar duizenden mensen in konden.

Vanuit het hele land kwamen jongeren in busjes daarnaartoe.

Om inspiratie op te te doen, ging ik met mijn vriendengroep ook vaak uit in andere discotheken in Nederland: Goldfinger in Den Bosch, The Palace in Zaandam of de Escape en Roxy in Amsterdam. We dansten op muziek van Donna Summer, Prince, Madonna, Human League, Living in a Box, Michael Jackson. Het was de tijd van de Koude Oorlog, maar ik herinner me de jaren tachtig vooral als heel vrolijk. En helemaal mooi: bij Jumbo Dancing ontmoette ik mijn huidige vrouw. Zij werkte er als barmeisje, ik als dj."

'We schuifelden op 'Ben''

Tinder was nog geen noodzaak; jongeren hadden aan een avondje stappen genoeg om een geliefde te vinden. Zo ook

Ingrid de Vries-Stoute (65) uit

Alkmaar, die haar man in de discotheek leerde kennen. "Ik was een jaar of vijftien en ging met mijn zus naar de Tuf-Tuf in de Handboogstraat in Amsterdam.

Een schemerige pijpenla; de bar zat in een treinstel. Op de eerste verdieping kon je een snack kopen. Jack, inmiddels al 47 jaar mijn man, zag me staan bij de bar en trok me aan mijn arm de dansvloer op. We schuifelden op 'Ben' van Michael Jackson. En zo ging het aan."

'Het leeft nog steeds'

Ingrid gaat daarna nog vaak met hun vriendengroep naar de Tuf-Tuf, en later naar Riche, een discotheek op het Rembrandtplein. "Toen we eenmaal ons eigen huisje hadden, gingen we minder uit. Laatst was ik een keer met zijn zus in Amsterdam en liepen we langs de plek waar

vroeger de Tuf-Tuf zat. Dan komen de leuke herinneringen meteen boven." Ernst koestert ze ook. "Mijn vrouw en ik zitten in een appgroep van Jumbo Dancing om herinneringen te delen. Het leeft erg. Ik ben nog steeds actief als dj. Mensen vragen me regelmatig om te draaien op een feestje."

Ingrid trouwde midden in de disco-hype.

Echte regiofunctie

Tegenwoordig beheersen discotheken allang niet meer het uitgaansleven. Lange tijd hadden ze een belangrijke functie voor de regio. Jongeren kwamen er vanuit de wijde omtrek naartoe om elkaar te ontmoeten. Dat is veranderd. Het aantal discotheken is sterk teruggelopen: van 238 begin 2020 naar 208 in 2022. Uit cijfers van horeca-adviseur Van Spronsen en Partners blijkt dat tussen 2010 en 2020 meer dan 40 procent van de discotheken is verdwenen. De oorzaak is niet alleen de coronacrisis die er flink inhakte, maar ook het feit dat jongeren vaker kiezen voor festivals en dance-events. De concurrentie voor discotheken wordt daardoor steeds groter.

'Heerlijke tijd gehad'

Ernst herkent dat bij zijn eigen kinderen van 20 en 23 jaar. "Ze zijn weleens jaloers op mij dat een klein plaatsje als Oldenzaal destijds zo veel mooie discotheken had. Die zijn er nu niet meer. Mijn dochter gaat naar een cafeetje met één knipperlicht en een niet al te beste dj. Wat een armoel! Het begint ook veel later. Bij ons stonden ze om negen uur al rijen dik voor de deur en was het halftwaalf volle bak. Nu vertrekken ze dan pas." Michel ervaart dat ook. "Ik spreek binkies van 25 op de boksschool. Die gaan eerst thuis drinken en vertrekken om halftwee 's nachts naar één of andere club. Anders kost het ze te veel geld voor de drankjes. Uitgaan is voor jongeren onbetaalbaar geworden. Maar ach, over veertig jaar zeggen zij net als wij: "Wat wij hebben gedaan; dát was pas bijzonder." Zo gaat dat. Ik heb in ieder geval een heerlijke tijd gehad, en die nemen ze me nooit meer af." ■

